

Lakialoite LA 66/2016 vp

Mikko Kärnä kesk ym.

Lakialoite laiksi osakeyhtiölain 1 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

Suomessa kunnat sekä valtio ovat perustaneet ja omistavat useita osakeyhtiöitä, jotka tuottavat julkisia palveluita tai hoitavat julkista palvelutehtävää esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon tai joukkoliikenteen alalla. Osakeyhtiöiden toiminta ei kuitenkaan ole osakeyhtiölain nojalla julkista, vaikka yhtiö toteuttaisikin julkista verovaroin maksettua palvelutehtävää tai osakeyhtiön omistajat olisivat julkisyhteisöjä.

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu, ja jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta tai tallenteesta. On erittäin ongelmallista, että tämä säädös voidaan kiertää perustamalla osakeyhtiö hoitamaan julkista palvelutehtävää, jolloin toiminnasta tulee käytännössä täysin läpinäkymätöntä.

Paras tapa korruption torjumiseen yhteiskunnassa on avoimuus. Toiminnan ja tiedon avaamisella varmistetaan myös kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen mahdollisuus osallistua yhteiskunnan kehittämiseen. Veronmaksajilla on oikeus tietää, mihin ja millä tavoin heiltä kerättyjä verotuloja käytetään. Osakeyhtiölain ei tulisi estää tätä, vaan sen tulisi pikemminkin varmistaa, että julkisia palveluita tuottava tai julkista palvelutehtävää toteuttava yhtiö on velvollinen julkistamaan toimintaansa koskevat tiedot samoin, kuin viranomaisilta edellytetään laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta.

Julkisia palveluita tuottavien osakeyhtiöiden toiminnan avoimuus korostuu erityisesti valmistella olevan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen ja maakuntalainsäädännön myötä. Uudistuksen on EU-oikeuden näkökulmasta välttämätöntä varmistaa kilpailuneutraliteetin toteutuminen palveluntuotannossa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että maakunnan kilpailluilla sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla tapahtuvaan toimintaan säädetään yhtiöittämisvelvoite.

Suomen terveydenhuoltomenot ovat yli 20 miljardia euroa. Yhtiöittämisvelvoitteen myötä on vaarana, että demokratian toteutumista ja varojen oikeaa käyttöä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuotannossa ei kyetä enää valvomaan avoimesti. Ilman avoimuutta demokratian toteutumisesta ei ole konkreettisia todisteita, koska päättäjien todisteluita ei voida laskea sellaisiksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Valmis
5.0

Lakialoite LA 66/2016 vp

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

osakeyhtiölain 1 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään osakeyhtiölain (624/2006) 1 lukuun uusi 10 § seuraavasti:

1 luku

Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

10 §

Julkista tehtävää hoitavan osakeyhtiön tietojen julkisuus

Julkisesti rahoitettuja palveluita tuottavan tai julkista palvelutehtävää hoitavan osakeyhtiön toiminnan julkisuudesta noudatetaan, mitä on säädetty laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). Tämän lisäksi edellä mainitun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohtaa on tulkittava suppeasti määriteltäessä edellä mainittujen yhtiöiden mahdollisia liike- tai ammattisalaisuuksia.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään koskee myös yhtiötä, jonka osake on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Lakialoite LA 66/2016 vp

Helsingissä 7.10.2016

Mikko Kärnä kesk
Eerikki Viljanen kesk
Katri Kulmuni kesk
Petri Honkonen kesk
Hanna Kosonen kesk
Simon Elo ps
Aila Paloniemi kesk
Juho Eerola ps
Tiina Elovaara ps
Mari-Leena Talvitie kok
Timo Harakka sd
Matti Semi vas
Markus Lohi kesk
Mats Löfström r
Olli-Poika Parviainen vihr
Antero Laukkanen kd
Mirja Vehkaperä kesk
Eva Biaudet r
Touko Aalto vihr
Markku Pakkanen kesk
Ville Niinistö vihr
Hannakaisa Heikkinen kesk
Peter Östman kd
Martti Mölsä ps
Lea Mäkipää ps
Ville Skinnari sd
Jukka Kopra kok
Ari Torniainen kesk
Susanna Koski kok
Kari Kulmala ps
Harry Wallin sd
Johanna Karimäki vihr
Leena Meri ps
Eeva-Johanna Eloranta sd
Niilo Keränen kesk
Emma Kari vihr
Johanna Ojala-Niemelä sd
Suna Kymäläinen sd
Jaana Laitinen-Pesola kok
Lasse Hautala kesk
Reijo Hongisto ps
Antero Vartia vihr
Jani Toivola vihr
Rami Lehto ps

Lakialoite LA 66/2016 vp

Satu Hassi vihr
Tarja Filatov sd
Sari Tanus kd
Timo V. Korhonen kesk
Elsi Katainen kesk
Mika Kari sd
Vesa-Matti Saarakkala ps
Pertti Hakanen kesk
Saara-Sofia Sirén kok
Arto Pirttilahti kesk
Kimmo Kivelä ps
Anne Kalmari kesk
Pauli Kiuru kok
Krista Mikkonen vihr
Joakim Strand r
Mika Niikko ps
Mika Raatikainen ps
Juha Pylväs kesk
Mika Lintilä kesk
Hannu Hoskonen kesk
Laura Huhtasaari ps
Antti Rantakangas kesk
Arja Juvonen ps
Anne Louhelainen ps
Ilkka Kantola sd
Maria Guzenina sd
Tuomo Puumala kesk
Ulla Parviainen kesk
Toimi Kankaanniemi ps
Sirkka-Liisa Anttila kesk
Mikko Alatalo kesk
Hanna Mäntylä ps
Annika Saarikko kesk
Satu Taavitsainen sd
Jari Ronkainen ps
Sari Essayah kd
Jyrki Kasvi vihr
Eero Lehti kok
Anna Kontula vas
Sami Savio ps
Martti Talja kesk
Ville Tavio ps
Veera Ruoho ps
Marisanna Jarva kesk
Pekka Haavisto vihr
Olavi Ala-Nissilä kesk

Lakialoite LA 66/2016 vp

Lea Mäkipää ps
Tom Packalén ps
Anders Adlercreutz r
Sanna Marin sd
Sirpa Paatero sd
Teuvo Hakkarainen ps
Joonas Räsänen sd
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Veronica Rehn-Kivi r
Stefan Wallin r
Jani Mäkelä ps
Eeva-Maria Maijala kesk
Wille Rydman kok
Ritva Elomaa ps
Thomas Blomqvist r